

de har læsevanskeligheder. Og hvis man ikke får klaget i tide, mister man ofte sin ret. Derfor bør det overvejes, om klagevejledning skal gives både mundtligt og skriftligt og på en måde, så borgeren har mulighed for at spørge ind til, hvad afgørelsen egentlig går ud på. Nogle gange får borgere medhold i sager, men kan ikke umiddelbart forstå det ud fra teksten i brevet.

Kommissionen skal udarbejde forslag til, hvad der kan gøres for, at alle borgere får en klar begrundelse og en klagevejledning, som de kan forstå, også selv om de måske er ordblinde, har funktionsnedsættelse eller bare ikke har ressourcer til at forstå en skriftlig afgørelse.

7. Fri proces i sociale sager

Det kan være dyrt at føre en retssag, især mod offentlige myndigheder, hvor man kan risikere at skulle betale både sin egen advokat og kammeradvokaten, hvis man taber. Det kan afholde mange fra at anlægge en sag. Det er klart et fremskridt, at retsafgifterne er sat væsentligt ned i sager mod offentlige myndigheder, men de øvrige sagsomkostninger er også afgørende.

Kommissionen skal undersøge, hvilke konsekvenser det vil have for borgerens retssikkerhed, og hvilke konsekvenser det vil have for domstolenes økonomi, hvis man giver mulighed for fri proces i sociale sager fri proces på en sådan måde, at borgeren bliver bevilget fri proces efter gældende regler, medmindre det er åbenbart, at den offentlige myndighed ikke har begået fejl.

8. Inddrivelse af gæld

Mange, der har sociale problemer, har eller får samtidig en stor gæld. Den nye inddrivelseslov vil forhåbentlig forbedre retssikkerheden i forhold til inddrivelse, mens borgeren er på kontanthjælp. Men der er stadig behov for at se på problemer omkring gældsinddrivelse over for borgere på førtidspension og andre sociale ydelser. Der er lige så god grund til at se på inddrivelse i form af modregning, f.eks. når en borger får efterregulering af førtidspension, der så straks modregnes i offentlig gæld, selvom det egentlig er penge, borgeren har manglet til almindelige fornødheder, mens pensionsansøgningen blev behandlet, og skulle have brugt til f.eks. at købe nyt komfur i stedet for det, der er brudt sammen.

Kommissionen skal undersøge retssikkerheden i forbindelse med inddrivelse af gæld i sociale sager.

9. Beskyttelse af borgerens personlige data

Der er mange meget følsomme persondata om borgere, der modtager sociale ydelser. I takt med at registre i stigende omfang samkøres, forvaltninger lægges sammen, der oprettes kvikskranks, borgerservicecentre m.v., er der stort behov for at se på, hvordan borgernes følsomme data beskyttes.

Kommissionen skal udarbejde forslag til retningslinjer, der sikrer, at borgernes personlige data er beskyttet i alle forhold.

10. Regelforenkling og eventuel socialvejledning

Det er mange forskellige regler i mange forskellige love, som sagsbehandlere og borgere skal holde styr på. Derfor kan det være fornuftigt at se på, om der på nogle områder kan ske en regelforenkling. Det er dog ikke tanken, at den foreslåede kommission skal komme med et forslag til en egentlig socialreform, og der vil derfor sikkert fortsat være mange udviklede regler.

På skatteområdet har der i mange år eksisteret en ligningsvejledning, der revideres hvert år. I Ligningsvejledningen er paragraf for paragraf gennemgået med forklaring om, hvordan den fortolkes i praksis, og med korte referater af relevante domme og administrative afgørelser. Borgerne kan støtte ret på ligningsvejledningen. Måske skal der udarbejdes en tilsvarende socialvejledning, så f.eks. Ankestyrelsens afgørelser løbende kommer til at fremgå af en sådan.

Kommissionen skal se på, om der kan ske regelforenkling på nogle områder, og om det vil være muligt at udarbejde en socialvejledning, der i lighed med ligningsvejledningen kan bruges af både sagsbehandlere og borgere til at få overblik over, hvordan bestemmelserne anvendes i praksis.

11. Adskillelse af rådgivning, metode og kontrol

I dag er lovgivningen og den daglige praksis præget af regler, der sammenblander selve hovedindholdet i sagsbehandlingen, nemlig at være rådgiver for borgeren og forsøge at finde løsninger på problemer med konkrete fastsatte metoder, der skal sikre ensartethed i afgørelserne, med kontrol med, om borgeren nu også er berettiget til social hjælp. Det gør reglerne udviklede, og det gør det meget svært for både sagsbehandleren og borgeren at få klarhed over, hvornår der tale om den ene og den anden rolle. Og det er meget svært at få et godt møde mellem sagsbehandler og borger, hvilket er selve grundstenen for en god rådgivning, såfremt der ikke er den fornødne tillid, fordi sagsbehandleren samtidig er kontrollant.